

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, kedd 1910. június 28.

145 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felcélós szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 kor. Negyedévre . . . . . 6 kor,
Félévre . . . . . 12 kor. Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Vizsgák idején.

Megoldatlan, égetően fontos szociális probléma az évfolyam vizsgák kérdése. Rengeteg vita viharzik is körülötte, különösen így júniusban, amikor a szülők aggódva nézik gyermekeik gyöttrődését és gyakran revolverdörrenést, fiatal élet mártírhalála figyelmezteti a megdőbbséget társadalmat, hogy a különböző iskolák vizsgarendszerét meg kell változtatni.

Annai bizonyos, hogy a közösség életének minden részében mutatkozó fejlődésből kimaradt az iskola. Tanításainak anyaga, rendje, nevelési szabályai és módjai, továbbá a vizsgáztatás szigorú formája, megkegyetlen eredményei kinosan ellenkeznek a praktikusság, az ország haladásának érdekeivel. A vád, amely ezzel kapcsolatosan fölmerül, nem illeti a nemzet küzdő napszámait, a még mindig silányan fizetett tanítókat, sem pedig az ugyancsak rosszul dotált tanárokat. Ők csupán megbízható, önfelelő munkát teljesítő végrehajtói egy megcsontosodott, bürokratikus és maradi szellemű oktató-rendszernek, amelyet fokozatosan, de meg kell reformálni, mert döntő szerepe van a jövő Magyarországnak kialakulásában.

Elsősorban és főleg az iskolák szaporítása kívánatos. Némely helyen olyan nagy a túlszűfoltás, másutt akkora távolságra vannak egymástól az iskolák, hogy az ifjuság alapos tanítása el sem képzelhető. A tanintézetek nem szaporodnak olyan arányban, mint az országnak szintén nem valami óriási módon növekvő népessége. Ebből következik, hogy egyes elhanyagolt vidékek tömérdek az analfabétája és hogy például a fővárosban minden esztendőben botrányos események történnek a beiratkozás napjain és sok szülő nem tudja a túlszűfoltás miatt fölvenni a gyermekét. Apponyi sokat emlegetett és nemzeti áldásként dicsőített népiszkolai törvénye, amellyel, hogy terheket ró az államra, szociális szempontból alig jelent valamit. Mennyivel üdvösebb volna, ha azon a pénzen, amellyel a megbízhatatlan nemzeti iskolákat támogatjuk, állami intézeteket létesíthetnénk.

A lateiner pályák elárasztott volta, a szaporodás nemzeti proletáriátus szomorúságai ellen egyetlen orvosság az ipari és kereskedelmi szakiskolák szaporítása. A közönségben immár mutatkozik, sőt erősödik a praktikus pályák iránt való hajlandóság és kigyógyulnak a szülők abból a beteges fölfogásból, hogy gyermekeikből mindenáron doktor címmel díszített szellemi nyomorgót neveljenek. Alig hisszük hát, hogy a jövő közoktatásügyi politikája szem elől fogja téveszteni a megnyilvánuló modern és kívánatos hajlandóságot. Átalakulunk a munka országává, emiatt a teória iskolái is magukra öltik a munka iskoláinak jellegét. Ennek a révén eltűnik az a nagy hézag, amely ma az iskolát és életet elválasztja. És elkövetke-

nek a mostani vizsga-rendszer utolsó napjai is.

Sokan középkori torturának, hajmeresztő kínzásnak nevezik a vizsgákat. Mi ilyen túlzásban nem bocsátkozunk. Egyszerűen időrabló, fölösleges formáságnak tartjuk a vizsgákat, olyanoknak, amiknek sok értelme nincs és épen formáságos voltak miatt tragédiákat okozniok nem volna szabad. Bizony nagyon sajnálatra méltó az ifjuság így vizsgák idején, amint a forrányári napokon sűrűbetűs tankönyvekkel sanyargatja magát és kiüt rajta a félelem sápadtsága. Így satnyul el a nemzedék, így egy egész nemzet visszafejlődhetik. Az ép testben ép lélek igazsága örök és ugyszólván kétségbeejtő, hogy a fiatal generáció teszi nevelése alaposan el van nálunk hanyagolva. Irigykedve tekinthetünk az angolokra, németekre és amerikaiakra. Izmosak, daliások az ifjúk, meg leányai, arcukon az erő szépsége. Mennyire jobban ki is bírják a szakadatlan küzdelmet, mikor az életbe kerülnek. Mennyire nagyobb fizikai és lelki energiáival és jókedvvel. A mi ifjuságunk vézna és szomorú.

A vizsgák elhőrlése kétségtelenül nagyban hozzájárulna az ifjuság megmentéséhez és gerince volna az általános reformnak közoktatásunk terén.

A mostani kormány a munkát tette meg programjával, ne feledkezzék meg tehát arról sem, hogy a munka nemzedékének munkára neveléséről gondoskodjék. Rákerül bizonyosan a sor az avult oktatási rendszer megjavítására is. Sajnálattal és aggodalommal eltelve az ifjú magyar generáció iránt, kívánjuk, hogy úgy legyen.

UJDONSÁGOK.

— A podeszta lemondása. Annak idején „A Tengerpart” közölte elsőnek a lapok közül, hogy Vio Ferenc dr. polgármester politikai s magántermészetű ügyek miatt beadja lemondását s podeszta székéből eltávozik. Lemondása azonban haladást szenvedett, mint-hogy a representantek bizalmas értekezletén a bizottsági tagok felkérésére, mint jelentettük is, megígérte, hogy az első és második alpolgármester megválasztásáig állásában megmarad. Mint-hogy ez a rappresentanza szombati rendkívüli ülésén meg is történt, ma kérdést intéztünk a podesztához, hogy lemondási szándékát fenntartja-e ma is. A polgármester az „Il Popolo” és „A Tengerpart” munkatársát együttesen volt szíves fogadni, akit a hírlapírók épen lemondási iratának megszövegezésénél találtak. Az újságírók kérdésére Vio Ferenc dr. podeszta kijelentette, hogy délbén fogja átadni lemondási kérvényét Corossac Ferenc első alpolgármesternek, akit levelében arra kér, hogy lemondási ügyét a rappresentanza legközelebbi ülésének napirendjére tűzze ki, kijelentvén, hogy

elhatározása most már végleges s azt megváltoztatni nem hajlandó. Vio Ferenc dr. arra a kérdésre, hogy távozásának mi a valódi oka, nem felelt, minthogy annak közlése most már Corossac hatáskörébe tartozik. A lemondó podeszta, akit a polgárság osztatlan elismeréssel és sajnálattal lát távozni fontos állásából, ezután barátságos szavakkal megköszönte a sajtó képviselőinek a mindenkor tapasztalt jóindulatot.

Itt említjük meg, hogy Corossac Ferenc első alpolgármester Vio Ferenc dr. podeszta lemondási levelét már délbén megkapta. A podeszta szék megüresedése folytán a város ügyeit ideiglenesen Corossac fogja tovább vezetni, aki már a napokban átveszi Vio dr.-tól a polgármesteri hivatalt. Mint értesülünk, a representantek többségének kifejezett óhajára a polgármesteri szék betöltésének a kérdése csak szeptember-októberben kerül tárgyalásra.

— Schwalba dr. ügye. Lapunk május tizenegyedik számában megírjuk, hogy Garai Bernát máv. raktáros fia előző éjjel hirtelen rosszul lett atyjához a közelben lakó Schwalba Antal dr. orvost akarta elhívni. Minthogy a házmeister nem engedte őt felmenni az orvos lakására, Garai fia hosszabb ideig csengetett az orvos éjjeli csengőjén. Az orvos azonban nem jelentkezett, mire a fiatalember később Barna Sándor máv. raktáros kíséretében hosszasan megismételte a csengetést. Eredményt azonban most sem érték el s mire egy másik orvossal a beteg ágyához siettek, addig Garai raktáros meghalt. Híradásunk alapján Schwalba dr. másnap felkereste Blasich Mario dr. városi tiszti főorvost, akinek elmondotta, hogy a csengetésről semmit sem tud, egyuttal felkérte őt, hogy indítsa meg ellene az eljárást. A tiszti főorvos jelentése alapján a járásbíró is foglalkozott Schwalba dr. ügyével s több tanu kihallgatása után megállapította, hogy az éjjeli csengő a jelzett időben nem működött. Az orvos tehát nem tudhatta, hogy őt többször is keresték s így orvosi segítséget sem nyújthattott. A járásbíró tehát megszüntette az eljárást Schwalba Antal dr. orvos ellen, mint-hogy bebizonyult teljes ártatlansága.

— A Magyar Bank új részvényei. A Magyar Bank és Kereskedelmi Rt. e hónap 8-án tartott rendkívüli közgyűlése tudvalevően elhatározta, hogy eddigi 25 millió koronányi részvénytőkéjét 37.500 darab 400 korona névértékű új részvény kibocsátásával 40 millióra emeli fel, továbbá közzétette, hogy az új részvények közül 12.500 darab június 25-ig gyakorolható elővételi jog és befizetés alapján átvethető, míg a többi 25.000 darab részvény szabadkézből való értékesítésével az igazgatóságot bizta meg. Ezt a tőkefelemelési műveletet a mai napon teljesen lebonyolították. Az elővételi jogot az összes régi részvényekre gyakorolták és a szabadkézből való értékesítés is az elővételi árnál magasabb árfolyammal, megtörtént.

— A vasuti raktarak zsákcsuszatói. A fiumei kikötő Mária Valéria molói tárháza részére szükségelt 5 darab vasszerkezetű burkolt függélyes zsákcsuszató szállítást a Budapesti szivattyú- és gépgyár nyerte el 16.500 korona ajánlati árral, ugyancsak ezen cég nyer-

te el a IIIa. számú tárház részére szükségelt 2 darab csuszató szállítását 3880 korona ajánlati árral.

— **A kíváncsiság áldozata.** Tegnap a déli órákban könnyen végzetessé válható baleset történt Pozder Antal dr. lakásán. Az orvos kis leánya ugyanis a konyhában játszadozott s játék közben a tűzhely mellé ment, hogy megnézzé, mi készül ebédre. Kíváncsiskodás közben megfogta a hal sütéshez szükséges forró olajjal telt serpenyő hosszú nyelét. Ebben a pillanatban lépett a konyhába az orvos, mire a kis leány a serpenyőt felemelve arcát apja felé fordította. A kis leány azonban oly szerencsétlenül mozdulatot tett, hogy a serpenyőt félrebillent s annak forró tartalma a leányka arcára ömlött, amelyet össze-vissza égetett. A megrémült orvos azonnal gyermeke segítségére sietett s gondos kezelés alá helyezte. A kis leány állapota elég súlyos s gyógyulása hosszabb időt vesz igénybe.

— **Hangverseny.** A cirkevénai fürdőbizottság szerdán, június huszonkilencedikén a Therapia pavillonban hangversenyt ad, melynek kiemelkedőbb számai Nyiregyházi Ervin, zongoraművész, a híres csodagyermek fogja ellátni. A hangversenyt tánc követi.

— **A kikötőből.** Június 27-én. Érkezett: „Karlsbad” osztrák gőzös Alexandriából 15 láda dohánynyal és 220 üres hordóval.

Indult: „Britannia” olasz gőzös Siracusába 620 tonna fával.

— **Torpedóhajó a kikötőben.** A magyar-osztrák haditengerészet III. számú torpedóhajója tegnap délelőtt Lussinpiccolóból ideérkezett.

— **Az abbáziai Szegeő-szanatoriumba** az emult napokban a következő vendégek érkeztek: Lénárd Lőrinc, Erdély Ilonka és György, Horváth Lujza, Lippner Károly ezredes, végül Spitzer Mária magánzónó gyermekével. A vendégek mind Budapestről érkeztek.

— **Abbázia és Lovrana vendégei.** A szomszédos Abbázia fürdő- és üdülőhelyet január 1-étől június 22-éig összesen 18,898 fűrdővendég kereste fel. Június 16-ától június 22-éig a vendégek száma 484-el szaporodott. A június 22-én ott üdülők száma 1851 volt.

Az Abbazia tőzsomszédóságában levő Lovranát június 16-ától június 25-éig összesen 145 idegen kereste fel.

— **A kőolajfinomító közgyűlése.** A Kőolajfinomító Gyár R.-T. tegnap tartotta meg Pallavicini Ede őrnagy elnöklésével XXVIII. rendes közgyűlést. Az 1909—10. évi üzletszakra vonatkozó mérleg a megfelelő leírások után 5413 K 71 fillér felesleget tüntet fel, melyet új számlára visznek át. Aron Gyulát, Szimai Oszkárt és Ullman Adolfot, akiknek megbízási idejük lejárt, az igazgatóságba újra megválasztották, Kornfeld Pál báró pedig új tagja lett az igazgatóságnak. A felügyelő bizottságba az eddigi tagokat újra megválasztották.

— **Kleptomániás fiumei leány Firencében.** A florensi lapok legutóbbi számukban azt a hírt közlik, hogy egy fiumei leányt Firencében ékszerlopás miatt a rendőrségre vittek. Az eset a következő: Garofolo Isidor dr. fiumei szemorvos tizenhét éves Mártha és tizenhat éves Mia nevű leányait egy firenzei nevelőintézetben helyezte el. Az idősebb leányon évek óta gyakran mutatkoztak a kleptománia

jelét s most legutóbb is erőt vett rajta a betegség. A napokban ugyanis a két leány, anyjukat, aki őket Firencében meglátogatta felkérték, hogy vigye őket sétára. Az anya teljesítette is leányai kívánságát és kísérték az Arno mentére. Innen a Ponte Vecchióra mentek, majd Löventhal Károly ékszerész üzletébe tértek be. Itt a szerencsétlen Mártát kleptománikus roham lepte meg, és ennek hatása alatt mintegy önkéntelenül nyúlt az ékszerek közé, amelyekből többet kizárkájába dugott. Az anya ezután a két leánnyal eltávozott az üzletből. Néhány perccel később az ékszerész remülten vette észre, az ékszerek hiányát. Tüstént a rendőrségre akart menni, hogy bejelentse a lopást, de utközben találkozott a leányokkal és anyjukkal, amint az ékszereket nézegették. Az ékszerész ráismervén a saját ékszereire rendőrt hívott, aki felszólította a három nőt, hogy kísérik őt a rendőrségre. A rendőrségen a kleptománikus leányon újból erőt vett a betegség, úgy hogy az inspekciós rendőrtisztviselő újjáról is le akarta húzni a gyűrűt és más tárgyakat is magához akart venni. Ekkor orvost hívtak, aki megállapította, hogy a leány kleptomániában szenved. A rendőrség erre szabadon bocsátotta a három nőt. Az anya beteg leányával legközelebb Fiuméba jön, míg az illybb leányt továbbra is az intézetben hagyja.

— **Osztrák kiviteli bank tengerentuli üzletköre.** Az osztrák kereskedelmi minisztérium egyik osztályfőnöke még a múlt év végén nagyobb szabású tervezetet készített az osztrák kivitel fejlesztésének eszközeiről. Ezeket megfelelően csoportosítva kiadták véleményadás céljából szakembereknek. A tervezetben felsorolt eszközök között egy kiviteli bank alapítása is szerepelt, melyre vonatkozólag a vélemények már az ipartanács előtt vannak. Reich Alajos, az egyik szakértő, azt ajánlja, hogy a kérdéses bankot az osztrák pénzügyek együttesen létesítsék. Célja igen szétágazó, de mégis első feladata lenne, hogy lehetőleg önálló szervezettel bíró intézeteket (esetleg fiókokat) alapítson Argentínában, az Egyesült Államokban és a közel Keleten. A bank részére, kellő ellenőrzés mellett szükséges az állam (adó- és illeték) támogatása is, melylyel szemben viszont az intézet viselné a kisebb vállalatok kiviteli köteleinek hitelkockázatát. A másik szakértő, Popper Bernát, egyáltalán nincsen elragadtatva a tervtől, s az alapítást ez idő szerint nem tartja ajánlatosnak. Igen érdekes és behatóan részletezett párhuzamot von a német és az osztrák kivitel különböző alaptermészete között, s utal arra, hogy Németország kivitelének káprázatos fellendülése az olcsó termelési költségekkel és belvári utjaival szorosan összefügg. Az előadó szerint két feladatra lehet az exportbanknak. A kiviteli üzlet bankszerű lebonyolítása és az osztrák tőke részletése az illető külföldi állam pénzügyeiben, mely utóbbi feladat jelentékenyebb szállításokat biztosítana az osztrák nagyiparnak. Az első feladat nem meritheti ki egy alapítandó kiviteli bank üzletkörét, de prosperitását nem is biztosíthatja. A második feladat pedig olyan, aminek nem tudna eleget tenni, mert ahhoz Ausztria nem eléggé tőkegazdag.

— **A „Levante” és az M. F. T. R.** Mióta a Hitelbank megszerezte a Magyar keleti tengerhajózási r.-t. részvényeinek többségét, sokat emlegetik ezt a hajózási társaságot a Magyar. kir. folyam- és tengerhajózási r.-t.-al — a bank másik vállalatával — kapcsolatban. Ahogy az említett tranzakció megtörtént, mindjárt kézenfekvőnek látszott az, hogy az egy érdekkörbe tartozó vállalatok között most szintén kapcsolat létesül. Hogy ez meg is lesz, arról föltétlenül beavatott helyről a kereskedelmi kormány dolgaiban járatosaktól a következő információt kaptuk: A miniszter asztalára beadvány került a napokban, amelyben a M. F. T. R. annak jóváhagyását kéri, hogy a Hitelbanktól nagyobb mennyiségű Levante részvényt átvessen. Az átvételre ugyanis a Hitelbank ajánlatot tett a társaságnak, amelynek — szervezetét tekintve — ilyen üzletekhez a kormány jóváhagyását is ki kell kérnie. A beadványban arra is hivatkozás történik, hogy a részvény megszerzés által nagyobb szerep jutna az M. F. T. R.-nek a „Levante” ügyének intézésében, illetőleg a kelet felé irányuló forgalomban.

— **Mennyi hadi és kereskedelmi hajót építettek 1909-ben.** Egy nemrégiben elkészült statisztika szerint az európai és a többi konti-

nensbeli tizenkét tengeri hatalmasság az 1909. év folyamán összesen 152, egyenkint több mint 2000 tonnás hadihajót épített. Ez a flotta összesen 405 000 tonna vízet szorít ki és 1200 millió koronát került. Angliára kerek 100 000 tonna esik; Németországra 27 hajóban 99 000 tonna; Magyarországra Ausztriára 13 hajóban 22 000 tonna (Radetzky, Admiral Spaun és több kisebb hajó). A kereskedelmi tengerészetben feltűnő jelenség hogy míg a külföldön felhagyni látszanak a hajóóriások építésével, Magyarország Ausztriában éppen ellenkezőleg, a kisebb hajótipusokról a közép nagyságúakra térnek át, ami mindenesetre öröndetes föllendülésnek a jele. Az egész föld kereskedelmén 1833-tól az 1906. év végéig összesen 22 700 kereskedelmi hajót építettek 36 millió tonna összes displacementtal. Magyarország-Ausztria az utolsó 17 évben a 94 kereskedelmi hajóban együttvéve 400 000 tonnát produkált, magában 1909-ben 25 000 tonnát. Olaszországban 1909-ben 31 700 tonna vízet kiszorító hajókat építettek. A kereskedelmi tengerészet fejlődésében az egyes államokat a következő rangsor illeti meg: Nagybritánia, Egyesült Államok, Németország, Hollandia, Japán, Franciaország, Olaszország, Magyarország-Ausztria.

— **Elítelt kivándorlók.** A munkácsi rendőrség szombaton délben táviratilag közölte a fiumei rendőrséggel, hogy Kobaly Mihály huszonkilenc és Orbán János huszonhat éves ardonházi katonai kötelesek Gelete Lázár és Szadvári János nevére kiállított utlevél alapján Amerikába akarnak kivándorolni. A rendőrség a két katonaszokevénynt közvetlenül a Pannónia elindulása előtt letartóztalta. Ma ítékezett felettük a rendőrbíróság, mely mindegyiket tíz napi elzárásra és husz korona pénzbüntetésre ítélte. Kobalytól 337, Orbántól pedig 340 korona készpénzt koboztak el, melyet illetékes hatóságuk utján kapnak vissza. A rendőrség ezeken kívül tíz napi elzárásra és husz korona pénzbüntetésre ítélte Kuočka János huszonhárom éves korponai illetőségű kivándorlót, mint-hogy a június tizenegyedikén elindult Carpathia gőzösről utlevél és jegy nélkül elrejtőzött, úgy, hogy csak Nápolyban vették észre, ahonnan a Pannóniával hozták vissza. A kivándorlókat büntetésük kitöltése után hazatoloncolták.

— **Eltűnt hazuról.** A zólyomi rendőrség ma táviratilag értesítette a rendőrséget, hogy Kolesnaj Mária zólyombrezsnói illetőségű leány megszökött szüleinek lakásáról s állítólag Fiume felé menekül. A rendőrség feltartóztatására megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Roszzak a tizkoronások.** A beszercebányai kamara átiratot intézett a társ kamarákhoz, amelyben előadja, hogy a bankjegyeknek — különösen a tizkoronásoknak — rossz az anyaga. Ebben tényleg igaza van a kamarának, mert az összes bankjegyek között a tizkoronások a legrongyosabbak, ezek között legtöbb a ragasztott bankó. Mind ezekre az Osztrák-Magyar Banknál azt felelik, hogy nem a papírban van a hiba, hanem a kontingentálásban. A tizkoronásból aránylag oly kevés van forgalomban, hogy természetes, hogy ezek használódnak el leghamarabb. Egyébként a tizkoronások kontingensét kétszeresére fogják majd főlemelni.

— **Emberi állatok.** Tegnap este egy ismeretlen egyén telefonon jelentette a városi mentőállomásnak, hogy a Fondo Sirclan egy eszméletlen leány fekszik, akinek fején több, vágástól származó seb is van. A mentőktől Capudi, Benussi és Stepancich önkéntes mentők siettek a helyszínére, akik az ájult leányt a kórházba szállították. Mikor a leány eszméletét visszanyerte, elmondotta, hogy Hortenberger Anna grázi illetőségű pincérleány, aki legutóbb az abbáziai Pension Schlosserben volt alkalmazva. A vasárnapi kimenőjét Fiumében és környékén töltötte s éppen a hajóállomásra akart menni, amikor nyolc munkáskülsejű egyén megtámadta az említett telek közelében. Az idegenek rövid dulakodás után a telek egyik félreeső helyére hurcolták őt s mindannyian erőszakot követtek el rajta. Azután többször fejbe ütötték őt, úgy hogy elájult s ott-hagyták. A kórház igazgatóságának feljelentése alapján a rendőrség keresi a bűnösöket.

Lido-Velence a világ legfővényesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengeri fürdő. —

Kinesiterapikái intézet. — Fürdőkabinok a fővényen.

Excelsior luxus-szálló. — Grand Hotel des Bains

Hotel Villa Regina. — Grand Hotel Lido.

Villák. Parkok. Autóautó.

Lido-Velence Uj nagy Kursaal Színházak. Galamblovészet.

A zivatarok és a telefon. A zivatarok alkalmával kért telefon-kapcsolások már sok esetben szerencsétlenséget idéztek elő, mert a kapcsológépből ilyenkor erős villamos szikrák csapnak ki. A posta- és távirdeigazgatóság most egy értesítésben kéri fel a közigazgatásokat, hogy ilyen időben — legalábbig meg lehetne akadályozni a zivatarok hatásait — ne kérjenek kapcsolásokat, mert nemcsak a kapcsoló, hanem a csatlakozás is könnyen súlyosabban megérezheti a villámok hatását, amikor a kagylót lekapasztja.

Mikor a vasutas duhajkodik. A Via Serpentina egyik kocsmájában tegnap mulatozás közben Ziborecs István somogy megyei illetőségű fiúmei vasúti fékező összeveszett a helyi vendéggel. Az ittas emberek már-már összeverekedtek, mikor a kocsmáros hívására megjelent rendőr közbelépett. Ziborecs azonban nem volt megelégedve a hatóági intervencióval, mert megtámadta a rendőrt s mellette ráadásul rángatni kezdte. A dühödő vasutas a rendőr csak hosszas fáradozás után tudta a helyi rendőri kirendeltségre kísélni, ahonnan a központi rendőrségre szállították. A rendőrség Ziborecs letartóztatta s átkísértette az ügyészség börtönébe. A fékezőt hatóságilag személy elleni erőszak büntetése miatt vonják felelőségre.

Repülőgép felszállások Görz mellett. Görz város közelében tegnap vasárnap Heim és Sablatnik krajnai aviatikusok Wright biplánon és Russian trieszti aviatikus saját konstrukciójú monoplánján felszállást akartak rendezni. A felszállásra sok százan sereglettek össze, de a nagy szél miatt lehetetlen volt repülni, mire a felszállás napját szerdára tűzték ki. A közönség családostan oszlott széjjel.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jun. 27. A képviselőház ma délelőtt Neusiedler Károly kormányelnök elnöklésével ülést tartott, melyen a mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után a korelnök közli, hogy Tormási Sándor nyugalmazott betétszerkesztési albiró Andrassy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf, Kossuth Ferenc képviselők és Székely igazságügyminiszter ellen összeférhetetlenségi bejelentést tett. Minthogy a törvényszerű közjegyzői hitelesítés a bejelentésről hiányzott a korelnök azt irattárba helyezni rendelte el.

Ezután a mandátumok benyújtására tettek át. Ifjabb Molnár Viktor közjegyző olvassa a névsort. Mielőtt azonban ez megtörténne, bejelent a korelnök, hogy a kuriához eddig két petíció érkezett és pedig az egyik Rakovszky István csornai, a másik pedig Janiga János szabadjai mandátuma ellen. Erre félórás szünet következik.

Szünet után közli a korelnök, hogy benyújtottak összesen 386 magyarországi és 40 horvát mandátumot, melyet kilenc igazoló bizottság fog ellenőrizni. A bizottságok kisorosítása után megállapítják, hogy a legközelebbi csütörtöki ülésen a Ház tisztikarát választják meg.

Ezzel az ülés véget ért.

Minisztertanács.

BUDAPEST, jun. 27. A miniszterelnöki palotában tegnap délelőtt tizenegy órától délután két óráig minisztertanács volt, melyen Héderváry elnöklésével valamennyi miniszter részt vett. A minisztertanács a képviselőház legközelebbi munkarendjének megállapításával, valamint folyóügyek elintézésével foglalkozott.

A pártkörök hangulata.

BUDAPEST, jun. 27. A pártkörökben tegnap, vasárnap este igen élénk élet uralkodott. A Kossuth, valamint a Justh párt klubjában élénken bírálgatták a trónbeszédet, obstrukcióra vonatkozó kijelentés azonban nem történt.

Szocialista agitáció a kormány ellen.

BUDAPEST, jun. 27. A szociáldemokrata párt tegnap négyülést tartott a fővárosban, melyen Garvai Sándor hosszú beszédben azt hangoztatta, hogy a kormányt folytonos agitációval kell kényszeríteni az általános választási jogra vonatkozó törvényjavaslat benyújtására.

A Wekerle kormány sajtópere.

BUDAPEST, jun. 27. A budapesti esküdt bíróság ma kezdte meg a Wekerle kormány tagjainak Habár Mihály lapszerkesztő ellen indított sajtóperének tárgyalását. A hét miniszter sajtóperét külön-külön tárgyalják. Ma Wekerle Sándor volt miniszterelnök perének tárgyalása került sorra. A tárgyalás kezdetén azonban Habár kifejezte legnagyobb sajnálatát s bocsánatot kért Wekerletől, minthogy ő nem a volt miniszterelnök személyét, hanem kormányzati működését akarta bírálni.

Szabadlábba helyezett bankigazgató.

TEMESVÁR, jun. 27. A temesvári vizsgálóbíró hónapokkal ezelőtti vizsgálati fogságba helyezte Adler Józsefet, a temesvári belvárosi takarékpénztár igazgatóját csalárd bukás bűntette miatt. A vádlott felfolyamodására a törvényszék vádtanácsa Adlert ma szabadlábba helyezte.

Gyilkosság szerelemfáltésból.

BALASSAGYARMAT, jun. 27. A közeli Széchenyi községben Szőke Jenő ügyvéd revolveréből kétszer rálőtt Reök István járásbírói jegyzőre. A halálosan megsebesült fiatal embert gyorsan megoperálták. Az operáció azonban nem segített, mert Reök csakhamar meghalt. A gyilkosság oka szerelemfáltés. Az agyonlőtt fia Reök Iván országgyűlési képviselőnek.

Hofrichter látogatói.

BÉCS, jun. 27. Hofrichter főhadnagy ma feleségét, nővérét és védőügyvédjét, akiket átöltölt és sirva kért, hogy ne hagyják őt el.

A

Kőbányai Polgári Serföző R.T.

áthelyezte

Fiumei Kiviteli telepét

a Piazza Zichy és a Corsia Deák sarkán

újjonnan épített Máv III. A. sz. tárházba.

Bejárat a telepre:

a Piazza Zichy felőli Máv kapún.

Feljárat az irodákba:

a tárház jobb oldali perronjáról a 15. sz. kapún.

Telefonszámok, a régiéik:

484, a helybeli és

681, az interurban forgalomban.

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápary, az Adria palota mellett. Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kétféle villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Elegáns vendégszobák tengeri kilátással kaphatók.

Tulajdonos:

Telef. 11-49

LIBERMANN IZSO

ÖTSZOBÁS SZÉP LAKÁS, fürdőszobával, cseledszobával stb. a város központjában július 1-étől fogva kiadó. Bővebbet a „Tirolese“ vendéglő tulajdonosánál.

THERAPIA-PAVILLON KÁVÉHÁZ

CIRKVENICA

LEGSZEBB HELYÉN A THERAPIA-FÜRDŐ MELLETT, ÁRNYAS PARK KÖZEPÉN.

KIFOGÁSTALAN FRISSÍTŐK ÉS KÁVÉHÁZI ITALOK.

Naponta cigányzene. Naponta cigányzene.

Lederer penzio Abbazia.

Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Jómódu bonyhádi iparos, ki fiát a fiúmei felső kereskedelmi iskolába akarja adni, elfogadja cserébe fiúmei család gyermekét, ki tanulmányait a bonyhádi (Tolna m.) ág. hitv. ev. főgimnáziumban folytathatja. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Cantrida "FIUME" vendéglő

a fürdővel szemben.

Szép árnyékos kerthelyiség teképpályával kitűnő magyar és olasz konyha hamisítatlan magyarországi bor.

Kőbányai polgári és duplamalata sör.

Számos látogatásért esedezik

Ragg Mihály, vendéglős.

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Via Edm. de Amicis 4 Fiume

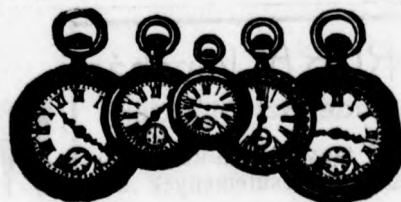
56 szoba. - Tágas étterem, nyáron szép kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta magyar és külföldi borok. - Kőbányai Polgári Sör. Olcsó árak!

Ujságelárusítók (rikkancsok)

jó heti fizetéssel és eladási jutallékkal felvétetnek „A TENGERPART” kiadóhivatalában Vicolo dell' Ospedale, Wurzer-ház.

Fiume első, legnagyobb és legjobb hírnevű óraüzlete

Alapított 1880.

Alapított 1880.

Nattich Henrik - Fiume (Corso) CHRONOMÉTER ÉS MŰORAS.

Különlegességi raktár valódi genfi és Glas-hütte-féle gyártmányú elsőrendű órákban és chronométerekben.

Mindenes leány, ki főzni és takarítani tud, magyarul és kevéssé horvátul beszél, szorgalmas és egészséges, jó megjelenésű, július 10-ike után kevés gyermekű családhoz beállna szolgálatba. Cim a kiadóhivatalban.

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300-600 korona Hecht Bankház Részvénytársaság Budapest, Ferenciek-tere 6.

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEAK-KORZÓ.

A magyarság találkozó helye.
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnázene.

TULAJDONOS:
ifju BUDAI KÁROLY

GLOBUS

HIRLAPIRODA - FIUME - V. de Domini u.

Bel- és külföldi lapok.

Hangjegy- és könyvadásítás.

Előfizetések a világ összes lapjaira eredeti árakon

Uj tulajdonos: Platzner Arthur.

Bratovich G. N.

: elsőrendű könyvkötészete :

a Castello utca 9. számú Kucich házban van. Telef. sz. 766.

Kifogástalan munka. -: Olcsó árak.

Perosa Péter - Fiume Via Remai 1.

Nagy papirkárpit raktára.

A legelső gyárakból való, legújabb mintaju fali tapéták nagy választéka olcsó áron.
Elvállal bármely festő-, dekorateur-s papirtapéta-munkát kifogástalan s szép kivitelben.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszeranyagok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

„OLLA“
bebizonyíthatólag a legjobb higiénikus Gummi kúgges

2 évi jótállás.
VÁLOGATOTT MINTAGYŰJTEMENY TUCATJA K. 5.—
„Olla“-t több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja.
Kapható Fiumében: a Prodám, Catti, Mizzan és Budak-féle gyógyszerárakban, továbbá F.lli Pavacic, Benco Ernő és Papp Rudolfi drogériájában. Erd. árjegyzék ingyen az „OLLA“ Gummiközponttól Wien II/297 Praterstr. 57.

- A legmagasabb árban veszek -

uraságoktól levetett ruhákat

BROTT LAJOS

vegytisztító Vicolo Germania I. sz.

Vajda János

uri és női szabó

:-: Fiume :-: Corso :-:

Figyelmébe ajánlja a n. é. közönségnek ujonan érkezett női és uri szövet-ujdonosságait.

Kitünő szabás!

!! Elsőrendű fővárosi munkások !!

Mérsékelt árak!

ORIENTALE KÁVÉHAZ VELENCE

nagy bar-ral és tágas sörcsarnokkal egyesítve.

Riva degli Schiavoni, a Lidóra induló vaporettok állomásával szemben.

Egyetlen modern kávéház és bar Velencében. Az egész házat magába foglaló, e célra épült elegáns helyiségek a lagunákra néző gyönyörű tetőtérasszal. - Kitünő fagyaltok és frissítő italok. - Kifogástalan kiszolgálás minden nyelven. - Mérsékelt árak.

:-: Az idegenek találkozó helye. :-:

Esténként orkesztrális hangverseny.

Csütörtökön és vasárnapon délutáni hangverseny 3 órától 6 óráig.

VELENCE PENSION INTERNATIONAL.

Családi szálló és penzio 2 pernyire a Márkus-tértől. - Villanyvilágítás - Fürdő.

Telefon 1386.

Teljes penzio 7 lirától. - Szobák 2^{ik} lirától feljebb.

Elismert jó konyha. Az egész éven át nyitva. A magyar vendégek részére jár „A TENGERPART“.

Karpitos és diszitő

Viale Deak 26 - FIUME - Viale Deak 26

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, garnitúrák, matracok készen kaphatók. Vállal a leggyorsabbtól a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitos, diszitő és angol bőrmunkát jutányos árban.

Szíves pártfogást kér

•• Garami József, kárpitos. ••

Varieté Hotel Susák

Esténként elsőrendű művészi erők fellépte.

Minden hó 1-én és 15-én új műsor.

Belépti díj 1 kor. - Kezdeté 9 órakor.

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik- és üvegekészletek óriási raktára.

Szabad megtekintés.

78 kiállítási terem.

Magyar ügyvezető.

AURORA kávéház

Velence Szt Márktér

Kitünő fagyalt, tea kávé, csokoládé, cukrászsütemények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

Kiránduló társaságoknak és iskoláknak olcsóbb árak.

UJDONSAG!

I. fiumei fényképészeti műintézet

Via del Pino 8. (a Giardino pubblico közelében). Naponta este 8 óráig (előzetes értesítés esetén később is) felvételek villanyvilágítással.

Csakis művészi kivitelű fényképek szállíttatnak.

VELENCE-LIDO

Tiszta, szép, butorozott szobák.

Modern kényelem.

Villanyvilágítás.

A fürdőkhöz 1 pernyire.

• Mérsékelt árak. •

CASA VENIER